

Велика кінодепресія: як Україна може втратити свій ненароджений Голлівуд

До вересня 2024 року річний план видатків Держкіно був виконаний лише на 25%: із закладених майже 666 млн грн використали 172 млн грн. Невикористані майже 500 млн грн новообрана Рада з державної підтримки кінематографії 19 листопада розподілила між 96 проектами. Хоча в Раді попередили: гроші отримують не всі. У майбутньому ситуація стане гіршою. Річ у тім, що у 2025 році фінансування Держкіно зменшили на 70% до 204 млн грн. За словами нового керівника Ради Андрія Осіпова, таке падіння загрожує українському кіноринку застоєм. «Заявка на необхідний обсяг фінансування була озвучена, і її істотне зменшення – це небезпечна ситуація, що призведе до тяжкої кризи на роки», – попередив Андрій Осіпов.

Річ у тім, що наразі в прокаті представлені проекти, які здебільшого починали реалізовувати у 2018–2021 роках. Успішні стрічки, які демонструвалися у 2022–2024 роках, до початку великої війни перебували на завершальному

етапі виробництва. Це і дозволило заповнити ринок якісним продуктом «за інерцією».

Проте, за словами Андрія Осіпова, цей ефект закінчиться у 2026–2027 роках, якщо державне фінансування різко скоротиться. Така ситуація може також загрожувати втратою кадрів. «Український ринок тільки починає свій розвиток, а успішні українські режисери, сценаристи та продюсери за останні чотири роки тільки зняли свій перший фільм», – каже продюсер Володимир Яценко.

Якщо молоде покоління кіновиробників не знайде ресурси для самореалізації в Україні, то вони шукатимуть їх за кордоном. Однак тоді й стрічка перестане бути українською. Виробники радше оберуть розвиток проекту під іншим прапором, ніж його відсутність.

*Фрагмент статті Володимира Туніка-Фряза.
13 листопада 2024. <https://epravda.com.ua/publications/2024/11/13/721748/index.amf>*

Михайло Ухман: «Українське кіно повинно бути таким, як українська армія»

Лариса Іванишина

Михайло Ухман – військовий журналіст, сценарист, продюсер – народився на Тернопільщині. Закінчив факультет філології та журналістики Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Професійну діяльність розпочав 2015 року як фронтовий журналіст тернопільської газети «Свобода» в Добровольчому українському корпусі «Правий сектор». Їздив на передову з 2015 року, висвітлював ситуацію в зоні бойових дій, допомагав військовим і збирав матеріали для фільмів про українських героїв. Та за зброю все одно довелося взятися. Військовий вишкіл проходив на полігоні у Мар'їнці. 2020 року у видавництві «Темпора» вийшла його книжка «Люди волі: шлях на війну» – 56 історій про те, чому люди на йде захищати свою землю. Що нею керує: відповідальність, небайдужість, усвідомлення своєї ролі, патріотизм, турбота про близьких, драйв? Автор розповідає про півсотні різних життєвих шляхів, які привели людей на нинішню російсько-українську війну¹.

На письменницькій праці Михайло Ухман не зупинився, усвідомлюючи, що на людей, особливо на молоде покоління, більший вплив має екранне мистецтво. Він також

усвідомлював, що держава недостатньо використовує такий засіб, як кінематограф, для виховання в молоді патріотизму. Як продюсер (спільно із Сергієм Коновалом) він, залучивши кошти не з державного бюджету, втілює виношену ідею – фільм про «непомітних» героїв, які стали на захист України. 2021 року документальний фільм «Трохи нижче неба» (режисер – Руслан Горovий) вийшов на екрани. Йдеться про хлопців-«кіборгів» 80-ї бригади Збройних Сил України – старшого сержанта Івана Вітишина, старшого солдата Ігоря Римаря, солдатів Володимира Труху й В'ячеслава Мельника, які загинули в боях за Донецький аеропорт у січні 2015 року. Матеріали для цієї стрічки Ухман збирав понад два роки. У відео немає жодного постановочного кадру, воно зібране з телефонів бійців.

Упродовж 2021 року фільм показували в різних містах України. Про показ у Тернополі Михайло Ухман сказав: «Це була важка прем'єра фільму про "кіборгів", адже в залі перебували матері полеглих героїв. Я боявся, щоб з ними чогось не трапилося, бо не кожна мати може пережити історію загибелі своєї дитини, але маємо таку реальність»².

¹ Люди волі: шлях на війну (з циклу «Сучасні українські книги»). <https://msmb.org.ua/people-of-the-will-the-way-to-war-iz-tsiklu-suchasni-ukrainskyi-knigi/>

² <https://armyinform.com.ua/2021/02/12/u-ternopoli-prezentuvaly->